

Татку-у-у
Ге Орій

Щасливе дитинство. Це мрія та побажання кожному малюку який приходить у цей загадковий непередбачуваний світ. Та щастя дитини залежить не лише від статків батьків і любові до нього. Ну ніяк не вдається бути щасливим героєм книги «Татку-у-у» – Петрику. Особливо у ті хвилини коли він спостерігає, як батько товариша разом з тим щось майструє, або ж іде на рибалку. Будь-що робить тато! Але він у товариша є, і він поряд. У Петрика ж, татка немає. І хоча мама любить його, та хлопчику дуже хочеться щоб і в нього був умілий, сильний, хоробрий татко. Що Петрик робить для цього, чим його спроби завершуються, і про наповнене різними пригодами його життя, читач середнього та старшого віку дізнається розгорнувши не дитячу книгу «Татку-у-у».

Ге Орій

ТАТКУ-У-У

ЩОБ ВИЖИТИ

Петрик вже не мав сили плакати. З напіввідкритого ротика долинали лише квиління зраненого пташеняти. Галина, вдивляючись в сина запалими від безсоння очима, намагалася погодувати, але дитина ніяк не реагувала на її спроби.

– Чвиркни, чвиркни йому до рота, може рошпробує та віжме чичьку, – прошамкотіла беззубо баба Горпина, яка в довоєнні роки та й повійні, була на пів-району за дитячого лікаря і повитуху.

– Та я що вже тільки не робила, – крізь сльози відповідала Галина, – не бере грудей і все... Боже ж мій, краще б я захворіла на ту жовтуху, чим бачити, як на очах чахне моя кровиночка. Петрику, маленький мій, ну візьми цицю. Ну хоч трошки посмокчи, бо я не переживу, якщо з тобою щось станеться... – сльози полилися ще дужче. Галина у відчаї підвела очі на кількох жінок, що стиха гомоніли на лаві біля вікна. – Не хоче – і все!

– Треба готуватися, – промовила, дивлячись зволожнілим поглядом на Галину й дитя, Ольга, – в сорок років сива, як лунь. Посивіла вона в одну мить після «похоронки» на чоловіка й старшого сина. – За гріхи дитя страждає, за гріхи батьків...

– Не поспішай відспівувати, сусідко, може тут щось придумати можна... З тим завжди встигнемо, – докинула Надія. – Бабо, як дитя?... Бабо Горпино!?

Баба Горпина лише скрушно похитала головою.

– І лікар з госпіталю нічого втішного не сказав, – ствердила німий натяк старої Ольга.

– Ото горе, – скорботно склала губи в ниточку баба Мотря. – І племінничок, щоб йому добро було, ніяк не навернеться з відрядження. Зоставив на мене молодицю з дитиною. Ні грошей, ні продуктів не пересилає: як хоч, так і викручуйся. Три місяці – не один день.

Баба Горпина підійшла до жінок і без будь-яких емоцій – бачила на своєму віку достатньо смертей, мовила:

– Вже шкоро...

– Ой, горенько! – вигукнула Ольга, але під осудливим поглядом Надії затулила рота долонею.

На якийсь час поміж присутніми запало напружене мовчання. Згодом Надія, котра навіть у скрутні часи не втрачала здорового глузду, щось надумавши, кинула прояснілий погляд на жінок.

– Ось послушайте сусідоньки!.. Треба малого похрестити!

– Тю на неї, дитя при смерті, а вона про хрестини! – не стрималася Ольга.

Мотря красномовно повела пальця до лоба, але, глянувши на Надію, враз опустила.

– У Моринчах похрестили і дитя вижило... – ні до кого не звертаючись, мовила баба Горпина.

– Я ж кажу... – зраділа підтримці Надія.

– А в Гарбужині померло, – продовжила стара.

– Бачиш, кумо, а затратиться треба. Звідкіля ж його взяти: Василь і вісточки про себе не дає... – невдоволено зиркнула на Надію Мотря.

– А кумами кого?... Треба ж молодих. А навкруги одні діди та баби, – долила масла у вогонь Ольга.

Та Надія вже вирішила.

– Не знаю, кумо, чим тобі невістка не любя, але дитя... Дитя не винне! Таки треба нещасне похрестити. Поможє не поможє – хрещеному по всіх світах благодать... А за кумів не турбуйтеся – відшукаємо. Он де, у госпіталі, молодих, скільки завгодно – заради святої справи ніхто не відмовить. – Вона кинула погляд у бік Галини й дитини. – Ви ж тільки погляньте, як страждають... Все! Я до госпіталю, бо затягувати нема куди. А ти, Ольго, поклич батюшку, він тобі не відмовить. Кумі Мотрі доведеться мотнутися для такого випадку по кутку, дивись, люди нашкребуть чогось до столу.

– Я попід хатами зроду-віку не ходила, – зібрала губи в нитку Мотря.

– Хіба що за чаркою... – гостро глянула на неї Надія. – Та нехай вже буде так: повернуся з госпіталю, підемо разом, хоч нести допоможеш. – І підійшла до Галини: – Не переживай, дочко, що можна, ми зробимо, а далі все буде в руках Господніх.

У повоєнному сорок шостому в Корсуні було, як і по всій Україні. Ті, хто вижили в тридцять третьому, казали, що цей рік був не набагато кращим. Влада вигрібала «для восстановлення государства» все, що тільки можна й не можна. Але люди на кутку, чим могли, допомагали одне одному. Не минуло й двох годин, як Надія з Мотрею повернулися до хати, з корзинами «всього потроху». Хтось навіть розщедрився на пляшку самогонки. Запрошені з госпіталю теж прийшли не з порожніми руками.

Галина з вдячністю дивилася на Надію. Вона раніше навіть трохи побоювалася цієї владної, голосистої жінки. Та на цю мить їй хотілося тільки одного, щоб оте чудо, заради якого готується дійство, сталося, і її синові покращало.

За кілька годин пополудні у хатині стало гамірно. Військові при орденах і медалях, та медичні сестри весело перемовлялися:

– Марійко, будеш кумувати зі мною, – підморгував одній з сестричок молодий лейтенант.

– Ні. Краще я з Миколою, а до твого темпераменту підійде Люба, – зі сміхом відповідала та. – Тільки з її натурою можна витримати такого баламута.

А Люба, не звертаючи уваги на розмови, взяла дитину й притисла до грудей.

– Боже ж мій, яке ж воно худюсіньке! Не хоче їсти? А може, у пляшечку та соскою нахормимо? Я ось принесла трофейну. Запасливий Мишко з самого Берліна віз – для своїх... майбутніх... А як почув про Петрика – передав.

Жінки заходилися біля пляшечки та соски. Невдовзі надійшла Мотря й панотець Дмитро, худий і такий високий, що стеля в хаті відразу стала нижчою. Від нього віддавало умиротворенням та силою духу. Молодь притихла.

– Давайте ж готуватися до хрестин, бо батюшці сьогодні ще в Сахнівку треба, – заквапила присутніх Ольга. Вона після отриманих похоронок звернулася до Бога і увесь вільний час проводила у церкві, ставши правою рукою панотця.

Куми з Петриком розмістилися у кутку під образами, а на столі поставили освячену воду та Євангліє з товстими гаптованими золотом палітурками. Дійство почалося.

Панотець повагом відкрив Євангліє... Густий, сильний, як на худорляву статуру, голос його відразу ж заповнив кімнату. Словам до Бога було затісно, і вони виривалися з приміщення, злітали в вишину. Люди у дворі зачудовано вслуховувалися в молитву, гамір стих. Здавалося, що вся вулиця, місто у повній тиші дослуховуються до слів панотця. Панотець продовжував і в якусь мить сталося перше чудо. Петрик, який весь час не припиняв тихенько скимлити – замовк. Він лежав у сильних Любиних руках і мовчав, лише стражденні, широко відкриті оченята його дивилися в стелю, немов вдивлялися у всесвіт, що ховався за нею.

З кожним наступним обрядом хрещення духом святості все більше й більше проймалися присутні. І після обмивання святою водою та благословення сталося ще одне чудо – очі дитини заплющилися. Люба з острахом прихилила голову до дитячих грудей – хлопчик дихав. Петрик спав! Галина, яка, було, кинулася до дитини, мало не зомліла від щастя.

– Нехай спить дитя Боже, – м'яко мовив панотець і дійство продовжилося.

Галина, яка уважно спостерігала за сином, помітила, що після «постриження», а особливо після «спалювання волосся», личко Петрика навіть порожевіло – а, може, їй так здалося, але те, що син вперше за кілька місяців спокійно спав, було беззаперечно. А коли дитині одягли освячений хрестик і передали їй на руки, не могла нарадуватися з умиротвореного обличчя малюка. Вона не залишилася на застіллі, пішла у другу кімнату, щоб не перервати спокій дитини. А Петрик продовжував спати, то збираючи, то розпускаючи смішні зморшки на лобіку. Вперше за ці місяці заснула глибоким сном і Галина. Проснулася проте відразу ж, як дитина запхикала. Більшого щастя для матері не було – спостерігати за сином, який також вперше за ці місяці охоче смоктав цицьку.

На ранок другого дня зібралися сусідки у хаті Мотрі.

– Як синок? – Ольга нахилилася над малям. – Начебто посвіжів?

– Еге ж, вже три рази погодувала, – радо повідомила Галина.

– От і добре, от і славно, – пораділа з нею Надія. – Виходить, даремно ми старалися! Тепер нехай побільше спить і їсть – ще той здоровань виросте.

– Аби тільки мамку добре годувати, щоб молоко не пропало, – висвічуючи очима після чарки, що приховала від учорашнього застілля, проспівала Мотря. – Але ж племінничок...

– Кумо, припини, обійдемося без того безпутнього небожа, – перервала її Надія. – А їжа буде: куми пообіцяли допомогти, і ми не залишимо матері напризволяще. Та начувайся, якщо будеш їжу на горілку міняти. Хоч ти й кума мені – не пощажу, ослаблю на весь Корсунь, – додала суворо.

З лавки важко підвелася баба Горпина, повернулася до образів, перехрестилася, потім перехрестила широким хрестом Галину з сином.

– Живи охрещений довго. Бог так велів. А мені пора – багато тепер слабих діток рожвелось, – і, важко спираючись на ціпок, старенька вийшла надвір, де вже чекала підвода з сусіднього села.

СОНЯЧНИЙ ЗАЙЧИК

З докучливим дзижчанням, велика зелена муха відчайдушно билася об скло. Вона з останніх сил намагалася залишити нецікаве для неї приміщення бухгалтерії і вирватися на волю, на територію продбази звідкіля долинали звабливі запахи. Бухгалтер Галина відвела погляд від паперів і подивилася на крилате створіння. Потуги мухи викликали у неї бажання теж вирватися з нинішнього буття, щось поміняти у своєму існуванні. Але що, і як міняти?... Галина зітхнула й повернулася до тек з документами. Треба готувати квартальний звіт, часу залишалося зовсім небагато – всього кілька днів. Вона звично поправила комірця строгої кофточки, розгладила неіснуючі складки на спідниці й енергійно заклацала дерев'яними коліщатками рахівниці.

Навпроти за другим столом помічниця Марія. Миловидна двадцятилітня жінка, одягнена на протигау Галині в модну, як на перші повоєнні роки, кофточку з комірцем у легких складочках, та жакет з прямими, немов під лінійку, плечима. Марія час від часу кидає нетерплячі погляди на начальницю. Її так і розпирало про щось розповісти, чи просто побалакати, але, строго-зосереджений вигляд головного бухгалтера, старшої від неї на якихось п'ять років, змушує повертатися до остогидлих документів і ще завзятіше, ніж Галина Антонівна клацати на рахівниці.

Галина підіймає слухавку:

– Лідо, з'єднай мене з четвертим складом!

Якусь мить з трубки долинає диркотіння, нарешті, лунає впевнений баритон:

– Алле-е!

– Георгію Максимовичу, скільки можна чекати на документи! – Галина намагається розмовляти стримано, та нотки роздратування прориваються. Цей самовпевнений чванько вважає, що всі жінки повинні бути зачаровані його чоловічою вродою. Їй вже встигла розповісти балакуча Марійка про попередню бухгалтершу – стару діву Тамару, котра сама бігала до нього по документи, і не тільки. Та на Галину зовнішній вигляд завідуючого складом не справляв ніякого враження.

– Галинко, нема питань. Документи майже готові. Ось заходь до мене, якраз делікатесні яблучка підвезли і коньячок трофейний ще залишився...

– Георгію Максимовичу, ви мене, напевне, з кимось сплутали! – в голосі жінки звучить метал. – А про накладні ми будемо розмовляти в кабінеті директора.

Вона кинула слухавку на важелі й відхилилася до спинки крісла.

– Що, красунчик підбиває клинці? – Марійка підвела від паперів розуміючий погляд. – Він такий. Жодної спідниці на базі не обмина. Аякже – офіцер, груди в нагородах. Хоча за які такі подвиги медалі й ордени? Всю війну – в інтендантах проходив... – змовницьки підморгнула. – А на тобі спіткнувся?...

Галина нічого не відповіла. Слова Марійки несподівано викликали спогади. Вона побачила себе на руках у чоловіка, що кружляв з нею по кімнаті, примовляючи: «Яка ж ти легесенька, мов пір'інка, навіть дрижиш, немов пташеня. Боїшся? Не бійся, я тебе ніколи не впущу, і не випущу, мое дороге пташеня!» Василько – її суджений. Її радість і біль. Радість від зустрічей з ним, і біль від чекань. Вони не встигали намилюватися, а чоловік вже діставав з полиці свого речового мішка, щоб їхати у чергове відрядження. Знову десь щось не ладилося, і без нього ніяк не могли обійтися. Бо – спеціаліст, заявляв він, із гордістю розсипаючи по ліжку почесні грамоти та нагороди. І їхав. А Галина знову залишалася в спорожнілій без милого квартирі, з невгамованими бажаннями кохати та бути коханою.

Галина примусила себе повернутися до звіту. Майже не дивлячись, знаходила потрібні кісточки на рахівниці – клац, клац... Але якась її частина вже знаходилася в іншому місці та іншому вимірі.

Скільки ж їх було, тих відряджень?... Напевне, Василь дійсно вважався незамінним фахівцем, бо за три роки, прожитих разом, вона перебувала більше без нього, ніж поряд.

А починалося все в залитому сонцем Ташкенті, що зібрав до себе тисячі біженців з території захопленої ворогом. На далекому заході валувала війна. До міста долітали лише повідомлення «Совінформбюро» та трикутники солдатських листів і похоронки. Василь, маючи як фахівець «броню», тобто право не бути призваним на фронт, працював, як він кожного разу наголошував, на «трудовому фронті». Чоловік «курсував» Узбекистаном поміж кількома оборонними заводами, налагоджуючи обладнання.

Вони навіть познайомилися під час його відрядження. Все сталося немов грім із ясного неба. Того пам'ятного дня не лише Галина мало не зомліла від його осяйного погляду та видної статури. Ольга й Фатима з їхньої бухгалтерії теж не могли відвести очей від високого ставного чоловіка, якому робочий комбінезон пасував, немов костюм пошитий добрим шевцем. Хто зна? Може це тому, що жінок у тих краях, на той час було набагато більше ніж чоловіків і в їхніх очах майже кожен виглядав красенем. Може... Але Василь, крім гарної зовнішності, міг без зусиль розмовляти на будь-яку тему. Про таких кажуть – язик підвішений там де треба. Присутніх у бухгалтерії він причарував розповіддю про новомодні двобортні жакети з високими, підбитими ватою плечима. Галина згадала, як, з милою усмішкою підійшов до її столу, обережно підхопив попідруку і вивів на середину кімнати. Як їй, зазвичай суворій із залицяльниками, були приемні його доторкання, коли, демонструючи свою розповідь підмощував під плечики жакета жмут паперу. Тоді ж він, між іншим, і запросив її на побачення. Чому саме на неї звернув увагу Василь? Напевне, доля...

Галина згадала розчаровані фізіономії дівчат і засміялася...

– Спіткнувся на тобі залицяльник, – по-своєму зрозуміла її сміх Марійка.

– Спіткнувся, спіткнувся, але я не про те – я згадала...

– Може, про свого Василя, який забувся про жінку й дитину?

Галина спохмурніла.

– Ти добре знаєш, що він у відрядженні.

Вона вийняла з шухляди невелике фото і, з ніжністю вдивляючись у нього, додала:

– А ми його чекаємо. Так, синку? І ніхто нам більше не потрібен!

– Вже майже півроку його немає. Що ж це за відрядження таке?

– Я вже звикла... І взагалі... Давай-но працювати, звіт не чекатиме!

У кімнаті знову якийсь час лунало клацання рахівниць. Але робота вже не могла переважити настирливого рою думок.

Від'їзди, приїзди... У його відсутність вона народила Алінку. А коли повернувся з відрядження, такі бучні хрестини влаштував, що довелося позичати грошей до зарплати, але ж так гарно все вийшло... У нього все завжди легко й гарно виходило. Хоча... Галині того вечора довелося більше бути коло дитини – надто слабенькою та народилася. Але була рада вже тому, що він поряд. Василь веселився, танцював, співав – був душою компанії. Щоправда, після одного з перекурів надворі, повернувся із синцем під оком. Відбувся жартом, коли запитували – спіткнувся, мовляв, у п'їтмі – всі сміялися. Згадала – сталося те після танцю з сусідкою Ніною, яку, танцюючи, він раз по раз підхоплював на руки. Це йому завжди подобалося, і силу мав неабияку. А очі у Нінчиного Бориса, ой, як зле тоді виблискували. Та їй тоді й не думалося про щось недобре. Розуміла, то все жарти, бо вони були молоді й живі, а пекло війни, клекотіло за тисячі кілометрів від них.

Від'їзди, приїзди. Доня піростала, проте часто хворіла. Заради дитини Галині довелося залишити роботу. Дівчата забігали, все рідше й рідше, бо мали свій клопіт. Всиль тільки на поріг – відразу ж тут як тут друзі, знайомі. А якщо гульки не вдома, то десь, а їй знову одній з маленькою залишатися. Та терпіла. Тому що, не багато жінок в той важкий час могли похвалитися, що мають поряд чоловіка. Вона ж знала, що її Василько завжди повернеться додому. Через кілька днів, через тиждень, а повернеться – бо не на війні.

А потім сталося нещастя – недовга хвороба і смерть Алінки. Для Галини це було удвічі важче, адже чоловік, як завжди був у відрядженні. Грошей, залишалося обмаль, чомусь не передавав і не висилав. Довелося навіть продати улюблене плаття, у якому вона дуже йому подобалася. «Добре, що не помітив того». Галина вину, що не змогла вберегти доньки, взяла повністю на себе: адже він важко працював на «трудоному фронті». Напевне, сиве пасмо на голові від того й з'явилося. А Василь, якось повернувшись після чергового відрядження, заспокоював казав, що все їй до лиця, навіть сивина. І поглажуючи рукою її випуклий живіт (була знову вагітна), порадував:

– Війна закінчується. Скоро на Україну будемо повертатися. Я вже домовився про переведення. Сина родиш у Корсуні – Шевченківському. Та витри слізки й не нервуй, а то кволим народиться.

Вона тоді дуже зраділа, може нарешті на батьківщині закінчатся оті клятві відрядження.

– То йдемо сьогодні на танці!? – обличчя Марійки набрало загадкового виразу. Микола – бойовий товариш мого Юрка, не може тебе забути після того, як побачив. Каже: «Оце жіночка! Хоч зараз оженився б». А я йому – вона ж заміжня, а він – «Відіб'ю»!.. Ну! Йдемо?

– Марійко! Я ж сімейна людина?... Та й синочок останнім часом чомусь з лица спав. Треба фельдшерці показати. – Очі її зволожіли, та стримала себе. – Якщо з Петриком щось станеться, а Василя знову поряд не буде... Я цього не переживу!..

– Не хочеться нічого такого казати, але твій Василь...

– Не хочеться, то краще не кажи, – не дала їй договорити, знаючи ставлення Марійки до її чоловіка. Підвелася з-за столу, – Таки з'їжджу...

Почала складати теки акуратною гіркою. Поглянула на годинника.

– Перша година. За обід і вправлюся, бо сьогодні доведеться ще попрацювати. І тобі теж – звіт не чекатиме... Ну, ну – не дуйся. Нікуди твій Юрко не дінеться. Якщо любить – зрозуміє.

Різким помахом, зсунула кісточки на рахівниці – немов поставила крапку в розмові й вийшла з кімнати.

Корсунь по війні відбудовувався. Все менше залишалося слідів недавніх боїв. По приїзді вони поселилися на окраїні, де мешкала далека Василева родичка, ще міцна й проворна бабця Мотря. Бабця мала грядки біля дому і з десятків курей. Тож Галина, наскільки дозволяла вагітність, взялася допомагати їй по господарству. Жили тихо-мирно. Інколи бабця Мотря, вихиливши чарчину, любила поспівати. Тоді Галина із задоволенням підспівувала старій. Одне їй тільки було не довподоби, що Вася знову почав їздити у відрядження... Бо в Корсуні, мовляв, немає для нього роботи.

Непомітно підійшов час пологів, і Галина народила гарненького хлопчика.

За півроку по тому, після майже двомісячної відсутності племінника, бабця сказала:

– Все, йди вже на роботу. Бо важко, видко, Василеві заробляти гроші. Йди! А малого я бавитиму. Не зобиджу, бо дітей люблю.

Галина влаштувалася на базу бухгалтером. Бабця була задоволена. І гроші з'явилися, та й продуктів могла виписати. Незабаром рік Петрику справлятимуть, а Вася з Черкас усього кілька разів приїздив. Казав: роботи, не початий край – відбудова. Розповідав, що його бригада на перших почесних місцях. Хвалився новими грамотами. Одну, зі Сталіним, навіть у рамочку заправив і почепив на стіні: «Дивись і гордись чоловіком!» А гроші – вся країна бідує, бо розруха. Ледве самому вистачає на сяке-таке існування. Хіба що, трохи може відірвати, для сина... Та все приказував, щоб дивилася за дитиною, аби не повторилося, як з дочкою. Галина стрималася тоді, хоч крутилися на язичі різкі слова про його відрядження і про плітки, що доходять до неї: начебто хтось бачив його в Черкасах з іншими жінками – де ж тут грошей на всіх набрати?

Конец ознакомительного фрагмента.

Текст предоставлен ООО «ЛитРес».

Прочитайте эту книгу целиком, купив полную легальную версию (<https://www.litres.ru/ge-or-y/tatku-u-u/?lfrom=362673004>) на ЛитРес.

Безопасно оплатить книгу можно банковской картой Visa, MasterCard, Maestro, со счета мобильного телефона, с платежного терминала, в салоне МТС или Связной, через PayPal, WebMoney, Яндекс.Деньги, QIWI Кошелек, бонусными картами или другим удобным Вам способом.